

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisorile otrăvite nu se
primesc.
Manuscrise nu se recrimin.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Nux. Angenfeld & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Gölber-
ger, E. Kohn Bernat, Julia Le-
opold (VII Erzsebet-Körs).

Prețul inserțiilor: o serie
garantată pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tariful și învo-
ială. — RECLAME pe pagina
— a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

GAZETA apare în fiecare zi

ABONAMENTE pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.

Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.

Se primumeră la toate ofi-
cile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.

ABONAMENTUL pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgul Inimii Nr. 30. etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 6 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
pliar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
su-t a se plăti înainte.

Nr. 51

Brașov, Luni-Marti 4 (17) Martie.

1908.

Negustorii dela Caransebeș.

Marea cu sarea o promite „magnificența sa” deputatul Constantin Burdia și trabantul lui, primarul Octavian Bordan, poporului grănițareșc din Banat în ziarul lor săptămânal „Severinul”. Ei poartă un limbaj ca și când Burdia ar avea în buzunar un decret subscris de consiliu de ministri din Budapesta, prin care este imputernicit și întărit de a fi în viitor mijlocitorul între guvernul coaliției și Românii diu fosta graniță a Banatului, nu fel de locotenent de ocărnuire cu plenipotențe extraordinare.

Nu te poți debarasa de aceasta idee văzând în ce ton increzut aduce „Severinul” la cunoștința naivilor grănițari, că Burdia este cel chemat de a ridica granița acum și pentru viitor. „De numele lui Burdia e legată istorice aceasta ridicare a graniței”. El va repara toate câte s'au întrelăsat și stricat până acum, c'un cuvânt el are slobozenia cu pecetea cea mare dela stăpânirea ungurească să ferească în numele ei Banatul severinean. Se înțelege că în fața unei astfel de misiuni, ce și-o arogă acel Constantin Burdia pe baza isprăvii, prin care a aruncat în vechia cetate a Caransebeșului sămânța maghiarizării și a desbinării dintre Români, și pe baza cătorva mici favoruri ce le-a cerșit pe la cele ministere, pentru câțiva țărani năcăjiți din Severin, cari s'au adresat la el. La Budapesta au înțeles, că dând ascultare cătorva din aceste rugăminte, vor contribui să se lătească despre Burdia părerea, că el are mare influență la cărmuirea ungurească.

„Magnificența” și „ilustritatea sa” „e cel mai popular frunțaș român din graniță”. Și laudele și preamăririle ce i-se aduc pe toate coloanele foaii „Severinul”, întrec tot ce s'a putut presta până acuma în direcțiunea aceasta de servilism de trabant. Cei-ce o ceteșc trebuie să creadă că Burdia va să ajungă în scurt timp cel pu-

țin vovod al Severinului, vovod maghiar cu costumul lui predilect: maghiarcă, calpac cu pană, pantaloni și cisme strănte.

Cultul personal al lui Burdia practicat pe picior mare de foaia lui și a lui Bordan, ia dimensiuni ce trebuie să facă pe ori ce om serios și prevăzător ca să se îngrijască și de cât mai grabnică înființare a unui institut de alienați în Caransebeș. Gustul precum și simțul de cinste și de mândrie al urmașilor viteazului general Doda, se pune la probă de cătră fanaticii unui fetișism cum nu s'a mai pomenit nici pe vremurile când câte un comandant austriac era privit pe acolo ca un semizeu. C.ne ar fi crezut că acel „laintand”, care mai mult prin usurparea conducerii grănițarești a ajuns și el să fie cineva, va ajunge în delirul său de mărire și de glorie până a vesti poporului incremenit, că el are să fie al doilea Moise, care îl va trece în țara făgăduinței.

Ce să admiri mai mult aici: cutezarea piramidală, ori șarlatanismul ce răsufă din tot ce se vorbește și ce se scrie în jurul lui Burdia de cătră mamelucii săi, ca să facă pe popor să creadă, că el este nici mai mult nici mai puțin decât un făcător de minuni.

Curând se va alege însă brânza de zăr și Românii noștri, cari vor avea minte și judecată, se vor convinge și de acest nou soi de rene-gatism îmbrăcat în maghiarcă și având gura plină cu asigurări de iubire de popor și de sentimente mari și grozave românești; vor înțelege și vor ști să prețuiască, cum se cuvine, valoarea acestor creaturi egoiste și ambițioase, cari vor să facă din politica națională o negustorie murdară de reclam.

Pentru a scrie muzică, care va rămâne, nu se cer coperte frumos poleite, căci o simfonie pornită dintr'un spirit de mercantilizm ce nu-și are rațiunea de a fi în artă pură.

Se cere o vastă imaginațiune muzicală pentru a putea compozitorul să-și reprezinte nu numai oare care desen melodic, dar chiar simultaneitatea unor efecte orchestrale, auzind cântându-se în el însuși piesa zămislită de propria-i inspirațiune. Astfel Beethoven nu nota nimic pe hârtie, până nu concepuse în minte pe de-antregul măsurile ce aveau să constituie noua capo d'operă.

Se mai cere un stil propriu, ceea-ce constituie personalitatea în artă, care la maestrul celebri a determinat caracteristica unei epoci artistice și felul de a fi al unui întreg popor. Pe lângă aceasta e absolut necesară intima familiaritate cu principiile matematice ale muzicii: armonia, contrapunctul și fuga, de cari compozitorii de muzică ușoară sunt cu totul străini, fapt ce reiese cu prisosință din compozițiile ce ornează zilnic cu elegantele lor coperte galantarele librăriilor muzicale.

Duminecă trecută am avut ocaziune de a asculta în sala Ateneului, muzică în accepțiunea clasică a cuvântului.

Maestrul *Alfons Castaldi* compozi-

La aniversarea ziarului nostru.

Ne-a mai sosit Sâmbătă după amiazi „Telegraful Român” din Sibiu, aducând pe pagina întâi o scurtă și calduroasă notă relativă la aniversarea „Gazetei”.

Eri, Duminecă, am primit dela corpul profesoral al seminarului Andreian din Sibiu o telegramă de felicitare, ținută în termeni însuflețiți.

Astăzi ne-a sosit „Unirea” din Blaj, având în fruntea ei un articol scris, din incidentul aniversării „Gazetei”, cu multă pătrundere a rolului ce i-a fost dat acestui ziar în viața poporului român și a greutăților, cu cari acest popor dimpreună cu presa lui se luptă și astăzi; și adresându-ne calde și frățești urări.

Aceste felicitări împreună cu multe altele, primite dela corporațiuni și particulari în decursul lunilor Ianuarie și Februarie, cari nu sunt anume scrise pentru ediția noastră jubilară separată, le vom publica în numărul nostru din vineri, ziua de 12 Martie st. v., când se implinesc de fapt 70 de ani dela fondarea ziarului nostru.

In afacerea școalelor grănițarești din comitatul Făgărașului, de care ne-am ocupat și noi, primim din loc competent următorul comunicat: Ministrul la intervențiunea din oficiu a comitetului, a cassat ordinul comisiei administrative, prin care s'au decretat cele 11 școale române grănițarești să fie în viitor școale cu limba de propunere maghiară. Motivul cassării, e, că inspectorul școlar a interpretat greșit legea școlară.

Un inspector de școale reg. ung. își bate joc așadar de lege, de ministru și de un comitat întreg. Ce ar merita acest inspector pentru fapta sa?

Noi dăm un sfat frățesc Românilor făgărașeni și urmașilor foștilor grănițari: să nu jubileze că au scăpat școalele de-o belea, ci să fie pe pază și mereu cu ochii în patru, pân ce astfel de inspectori școlari

riul gingașei idyle cămpenești „Canzone della Vendemia” și profesor de armonie și contrapunct la conservator montează cu orchestra ministerului ultimele sale concepțiuni simfonice.

In primul număr se execută poema simfonică „Thalatta”, ce a fost atât de bine primită în concertele de anul trecut.

In dimineața unei zile de toamnă marea ne apare liniștită, cu acel calm ce te predispune să-i admiri intinsul imens, ce se pierde departe, departe în orizont, deșteptându-ți ideea nemărginitului. — Dar după primele măsuri de quartă perfectă trecute succesiv la instrumentele de coarde și de suflat ce-ți dau impresia de liniște, un vânt ce adie la început ușor și pe ficcare măsură în crescendo pare că agită valurile ce apăruseră la început atât de liniștite.

Maestrul Castaldi, care face parte din școala muzicală modernă, reprezentată în Franța prin *Debussy* și *Fauré*, ne prezintă cu o plasticitate demnă de admirat lupta între elementele naturii. După ce azistăm la spectacolul sublim al unei furtuni pe mare, după potolirea acestei furtuni răsare din noianul valurilor vocea desperată a unui biet vășlaș, care rătăcit parcă pe mare în timpul furtunii adresează rugăciuni cătră Atotputernicul, că l'a scăpat

de stat vor avea să interpreteze legile școlare!

Amânarea dietei croate. Sâmbătă a fost prorogată cu decret regal dieta croată pe timp nedeterminat. In decursul cetirii rescriptului s'au întâmplat scene tumultuoase, încât nu s'a putut înțelege nici un cuvânt din cele cetite. Deputatul Persici s'a repezit la tribuna presidială pentru a pune mâna pe rescriptul regal. Acesta a fost în grabă ascuns și Persici s'a mulțumit să smulgă precesul verbal al ședinței din mâinile notarului, rupându-l în bucăți. Inchizându-se ședința deputații au erupt în strigăte injurioase la adresa miniștrilor ungari.

Partidele coalizate au ținut după amiazi o conferență, în care s'au ocupat cu situația politică în urma prorogării dietei. S'a votat o moțiune, prin care se protestează contra acestei amânări ca servind planurile baronului Rauch. Moțiunea spune între altele că guvernul a călcat constituția prorogând dieta.

La demonstrația social-democrată de Vineri din Budapesta poliția a arestat 42 de persoane. Dintre aceștia 8 socialiști vor fi dați judecății pentru rebeliune și au fost deja înaintați parchetului iar ceilalți 34 au fost condamnați la 50—100 de coroane amendă.

Convenția comercială austro-sârba. Convenția comercială încheiată între Austro-Ungaria și Serbia a fost semnată Sâmbătă după amiază. Ea urmează să intre în vigoare la 1 Ianuarie 1909, dar ambele guverne pot dispune intrarea ei în vigoare mai de vreme.

Situația agitațiilor din România. Voinea Națională publică în nrul de ieri următoarele comunicații: Ministerul de interne a fost înștiințat de cătră prefecturile Argeș, Bacău, Botoșani, Covurlui, Ialomița, Vâlcea și Vlașca că în acele județe domnește pretutindenea liniștea cea mai perfectă. In toate aceste județe nu există nici cea mai mică agitație, iar țărani își văd de munca câmpului.

Dela ministerul de interne se comunică că liniștea cea mai deplină domnește în întreaga țară. Nici o turburare nu s'a semnalat și țărani se pregătesc a ieși la muncă câmpului. Inspectorii agricoli au sosit la posturile lor, au convocat comi-

din furtună. Pasagiul de un remarcabil efect orchestral, e incredințat violoncelului solo. Se mai remarcă niște interesante pasagii la fagot atacate în sincopă.

In al doilea număr se execută poemul simfonic „Marsyas”. In acest poem, maestrul se inspiră din mitologia clasică elină. Legenda lui Marsyas se raportă la originile muzicii. — Marsyas este legendarul satyr frigian, fiul lui *Hyagnis*, după alții a lui *Olimpos*, care are meritul de a fi pus în melodii himnurile, pe care muritorii le adresau zeilor. Instrumentul, cu care cânta, era flautul Athenei, pe care aceasta îl aruncase într'o fântână.

Marsyas prea mult increzut în urma succesorilor, ce le avea înaintea nimfelor prin cântecele sale, provoacă la o întrecere muzicală pe *Appolon*, fiul lui *Zeus* și al *Latonei*, care e recunoscut ca zeu al muzicii și al poeziei lirice de cătră întregul Olimp. Deși *Appolon* destul de mândru, primește această întrecere, Muzele având să hotărască pe învingător. *Appolon* cântând din măiastra-i lyră cântecile ce le cânta la venirea primăverii, e proclamat de cătră Muze ca învingător.

Fiul lui *Zeus* infuriat de îndrăzneala satirului *Marsyas* de a se potrivi cu dânsul, fiul lui *Jupiter*, îl leagă de un pin, jupuindu-i pielea și de atunci de la rădă-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Cronică artistică.

Concert-sinfonic-Castaldi.

București, 27 Februarie 1908.

In o bună parte din staturile societății noastre, muzica e privită sub vâul unei distracții ușoare și frivole, care nu merită altă atențiune decât aceea a orelor de urât.

S'a mai luat obiceiul de-a crede, că acolo unde sunt sunete, ori cum și ori de cine ar fi emise, se cuprindă cu necesitate și ideea de muzică. — Ca și cum ori ce depozit de vâpsese pe o pânză oarecare, s'ar numi numai decât pictură, ca și când cioplirile de rând ar constitui sculptura. Ca o consecință a acestui fel de a vedea muzica, avem o inundație de piese de muzică ușoară, valsuri, române, de durată efemeră, lipsite complet de originalitate, de-o slabă valoare muzicală, din care răsar adesea crâmpiele de motive din operele străine, ce se cântă de cătră trupele cabotine, în trecere pe la noi.

Se scrie muzică banală cu aceeași ușurință, cu care se scriu versuri, de cari nici că va visa posteritatea.

siunile regionale și se ocupă acum cu fixarea prețurilor pentru arendarea terenurilor și a muncilor agricole.

Neajunsurile și scăderile noastre economice.

III.

Continuând -- voi spune că pe străzile Bucureștilor am văzut niște manteluțe de copile, făcute din dimie albă și cu găitane negre și cu chipiuri la fel, de toată frumusețea, cari pot lua concurența cu ori ce costume de copii din vestitele prăvălii dela „Bon Goût“ și Luvru din Paris și București. Și bătrânul Marienburg, în geografia Transilvaniei ne spune că *găitănăresele* din Scheiul Brașovului de pe vremea lui produceau ca ocupațiune casnică găitane pe an de 123 mii de florini (pe vremea aceea), pe cari negustorii companiști le exportau în Turcia până prin Anatolia — și aceasta era pe la 1813 —. Oare astăzi să nu mai existe acea industrie migăloasă, dar foarte bănoasă la Românele noastre din Scheiu — și cât mai produce ea?*) Iată din ce material era confecționat acel draguț costum de fetiță cu dare de mână.

După desiluziunea dela Saliște, peste câteva zile trec la băile dela Căciulata-Calimănești de pe valea Olutului — nu Căciulata dela Făgăraș. Apropiindu-se timpul de plecare a ficei mele, aveam mare nevoie de acel costum național, ca să-l ducă cu ea. Intr'o zi văd un *oltean* cu țesături naționale pe umăr. Mă duc la el și-l întreb dacă nu are și costume naționale? Când mă apropiu de el și intru în vorbă și tocmeală cu el, îl recunosc după haine, că el este *viădărean*, din comuna Vlădeni dela Făgăraș, și marfa, ce o vinde a adus-o dela *Nagy-Enyed*!! Iată deci produse ale industriei de casă românești eșite din ateliere streine și acei negustori ambulanti români din Vlădeni nu știau că *Nagy-Enyed* se zice pe românește Aiud — și ei mai vând și desfac în țeară și prin Bucovina ca produse ale industriei casnice românești fețe de perină țesute de Săsoaicele din Halchiu (Helsdorf), pânzături de masă și de așternut dela școala săcuiașă de țesătorie din Sân-Georzi — Sepszi-Szent-György — ba poate chiar și dela cea din Kesmark din Nordul Ungariei, și le cumpărăm, fiind și ei și cumpărătorii siguri ca produse ale industriei de casă românești. Am întâlnit pe o Româncă din Săcele la poșta din Brașov trimițând parale ficei sale, la preparandia dela *Eperjes*, ca să o maghiarizeze și instrăineze cu

total, când ar fi fost și ea și altele mai bine ajutate trimițându-o pe un an doi la școala de țesătorie din Kesmark, și apoi să o aducă și ocupe pe lângă sine acasă, și pentru folosul obștelor române din Săcele.

Intr'una din zilele de sârbătoare văd în Calimănești o *boereasă* (moșneacă) în costum național foarte frumos cu o maramă de borangic neobicinuit de lată. Am pândit-o până s'a întors dela biserică ca să-i văd costumul mai de aproape, și eventual să aflu de unul de vânzare. Ea 'mi spuse, că marama aceea lată a făcut-o ea la îndemnul unei cucoane franceze, și pe o spată ce i-a procurat-o aceea de 80 cm. de lată. Va să zică și aici, o streină a trebuit să vină între ele, ca să le îndemne să facă pânză mai lată și evident mai scumpă.

Peste câteva zile aflu, că ar fi un costum de vânzare la un împiegat inferior al poștei — mă duc să-l văd — era frumos — dar femeia nu știa, ce să ceară pentru el — cere numai 500 lei. Cam de 5—6 ori cât era el vrednic. Se înțelege, că i-am mulțumit, că mi la arătat și prețes-tând, că trebuie să-l vază și soția și fiica mea, am plecat. Mai târziu întâlnindu-mă bărbatul mă întrebă că de ce m'am supărat și nu le am oferit nici un preț, căci l'ar da și mai ieftin. Neapărat când pentru un obiect, a cărui material cu total costă 15 cel mult 20 lei, și cu broderiile lui și găteala cu tot 80—100 lei, să ceară de 5 ori mai mult, cine era să mai stea de vorbă cu ea?! M'am adresat unei d-șoare, mare proprietară din Râm.-Vâlcea, ca să mi procure dânsa unul, — dar și dânsa zicea, că nu știe, dar să mă adresez la o cârciumăreasă dintr'un sat din apropiere, căci ele le cumpără ieftine, când țărancele sunt strămtorate de bani, ori pentru bănturică, și dela aceia apoi pot cumpăra costume de diferite prețuri. Se înțelege că i-am mulțumit pentru informațiune, dar am renunțat de-a apela la serviciile cârciumăresei, și de o camdată la costumul național dorit.

Eată deci nevoia și utilitatea, de a înființa școale de țesut românești, și ateliere de țesătorie cu răsboaie perfecționate, care să îndrumeze pe sâtencele noastre la muncă productivă, și ele să găsească și posibilitatea de desfacere cu un preț convenabil a produselor lor — convenabil și pentru ele, dar și pentru cumpărător. Inițiativa d-nei Elena Hossu Longin dela Deva, merită toată lauda, căci pe viitor va ști lumea la cine să se adreseze, și să nu fie nici mistificată, și nici să'i ceară prețuri absurde.

*) Nu mai există. A dispărut cu totul ca și când n'ar fi fost. Red.

cina celui pin curg valurile plângătoare ale râului Marsyas.

Frumoasa legendă a servit ca subiect de inspirație marelui poet *Ovidiu*, intr'una din *Metamorfozele* sale. Deasemenea servit ca mediu inspirator al sculptorilor celebrii oș statuă antică, sculptată cu o rară perfecțiune în marmură albă, statuă ce se afla actualmente la muzeul Luvru din Paris, reprezentă pe Marsyas atârnat cu brațele de pin în momentul când este ucis de Apollo. Pe Acropole în Athena există și astăzi reliquiele unui bassorelief reprezentând pe Marsyas răpind fluierul Minervei. Lupta dintre Marsyas și Apollo nu este altceva decât antagonismul între flaut, ce reprezintă muzica frigiană, și lira sau instrumentele cu coarde ce reprezintă muzica greacă.

Legenda e tratată în muzică de maestru cu o egală intensitate de creațiune ca aceea a frumoaselor basso-reliefuri clasice. Inceputul concursului îl face flautul. Un solo de flaut, pe cât de greu pe atât de frumos, susținut în orchestră de maestrul Elinescu, are culoarea antică a acelor liuzezi ce răsunau de cântecele flautelor satyriilor. După solo de flaut, orchestra întreagă intră în rol cu alternanțe instrumentale ce dau impresia convorbirilor

între nimfele, ce aveau să hotărască succesul între cei doi concurenți. — Iată-l pe Apollo privind cu oarecare dispreț la cutezătorul emul își instrunează lyra și începe a o atingi cu degetele divine. Aci iasă în evidență cu mult relief erudițiunea muzicală a maestrului Castaldi: care ne-cunoscând tehnica instrumentului scoate din harpă într'un solo concertant strălucite efecte, o adevărată muzică apoliniană. Inșă dacă ar fi trebuit să determinăm prioritatea muzicală, după felul cum s'a executat Duminică „cele două soluri, lucrurile ar fi mers invers ca în mitologie. De altfel o comparație între cei doi parteneri, cari au ținut rolurile principale în acest poem simfonic, nu poate avea loc.

D-ra Rădoi, care a ținut harpă, este încă o elevă de conservator cu educația muzicală neterminată; pe când pentru Elinescu maestru, flautul pare a nu avea nici un secret. În a treia parte a concertului s'a executat un intermezzo pentru instrumente cu coarde, în care se remarcă un duios motiv în minore. În acest intermezzo violonistul prim Malcher, ce ocupă una din catedre în conservator, ne-a dat ocazia să-i admirăm eleganța ar-cușului și tehnica impecabilă. Urmează apoi o „*Tarantellă*“ în *Allgero vivace*.

Din dieta ungară.

Agitațiile țărănești din România. — Demonstrațiile socialistilor.

În ședința de Sâmbătă a dietei au luat cuvântul contra înăsprirei regulamentului deputații naționaliști Dr. T. Mihali și Dr. I. Suciu.

Președintele clubului naționalităților d-l Dr. T. Mihali a zis că clubul naționalităților și-a precizat în ce privește proiectul de revizuire punctul său de vedere în sânul comisiunii partidelor, când a arătat toate motivele, pentru cari naționalității combat proiectul revizuirii, care tinde la confiscarea libertății cuvântului în dietă. Proiectata revizuire majoritatea dietei n'o poate face, neavând mandat dela alegători și nici în pactul încheiat cu coroana și nici în programul desfășurat de guvern n'a fost vorba de revizuire.

Neagă că naționalitățile ar fi dușmane ale patriei ori ale Ungurilor. Dușmani de aceștia nu există, ci-i crează, și inventează guvernul, pentruca astfel să presioneze asupra opiniei publice maghiare (Aplauze între naționalități și disidenți). În felul acesta însă nu se luminează și cu atât mai puțin se rezolvă chestia naționalităților. De altfel, la încercările noastre de apropiere cu ce a răspuns guvernul? A răspuns cu legea școlară a lui Apponyi și Kossuth a răspuns cu pragmatica de la căile ferate din Croația!... Proiectul de față nu este nici el decât o zală în lanțul mare și nefârșit de nesocotire a drepturilor naționalităților, a celor mai condamnabile prigoniri! (Aplauze între naționalități). În felul acesta nu se apără națiunea maghiară, ci se calcă în picioare legile...

Polocky D.: În România și acum sunt răscoale și se varsă sânge!

T. Mihali: Regret foarte mult, domnilor, că vă ocupați cu chestia aceasta în mod superficial și ușuratec și vorbiți mereu de răscoalele țărănești. *Declar aici că în România nu e răscoală țărănească.* (Mișcare.) În România domnește cea mai mare ordine și e numai de regretat că d-voastră faceți în jurul unor mișcări agrare neînsemnate atâta șgomot, când e și în interesul nostru al tuturor ca în regatul vecin să fie pace, mai ales în urma poziției noastre geografice. În chestia aceasta nici d-voastră, domnilor deputați, și nici presa d-voastră nu stați la culmea chemării, când induceți lumea în eroare, vorbind despre răscoale și revoluții, tot așa cum ați vorbit pe vremea guvernului Fejerváry-Kristóffy, că ar fi izbucnit revoluția Românilor din Ardeal și că ați cerut să se trimită acolo miliție!

Puteți fi convinși, domnilor deputați, că nu există sumedenia de dușmani despre cari visează guvernul, care, însă, știe să și câștige dușmani cum și-a știut câștiga și în trecut. Dar nu e bine să ne jucăm cu această armă: nu e bine nici pentru maghiari, nici pentru nemaghiari.

Termină respingând proiectul de revizuire și alăturându-se la proiectul de rezoluțiune prezentat de dep. Polit.

Dep. Dr. I. Suciu constată, că prin proiectul de față guvernul vrea să și expieze păcatele trecutului. Noi naționalitățile protestăm împotriva acestui procedeu, protestăm împotriva încercărilor, ca expierea acestora să se facă pe socoteala noastră. Guvernul speră că prin revizuirea regulamentului va putea îndemna Viena să aprobe

Acest gen de muzică ce și are originea în dansurile executate din gitară de cântăreții ambulanti din Italia de Sud, ne este prezentat de maestrul cu finețea gustului italian în muzica de orchestră.

În ultimul număr se execută „*Il Giorno*“ triptic simfonic. Muzică descriptivă de o reală valoare muzicală îți deșteaptă imaginile viei a unei zile de lucru, întreruptă ici colea de mici popasuri prin reușite puncte de orgă. A treia parte a tripticului se termină prin expresiunea sentimentelor de admirațiune, ce a încercat maestrul în contemplațiunea orelor trandafirilor a unei seri de primăvară.

Maestrului compozitor care ne-a dovedit în același timp superioritatea calităților sale ca șef de orchestră, i-s'au făcut bine meritate ovațiuni. — Din partea orchestrei i-s'a oferit ca amintire ramuri de măslini, asemenea din partea publicului. Iar toți acei ce doresc evoluția muzicii românești pe baze serioase se pot felicita de prezența în capitala țării noastre, a eruditului contrapunctist Castaldi, care nu crută nici un sacrificiu pentru a lumina pe tinerii compozitori și despre al cărui rol educativ va vorbi odată istoria artelor în România.

Nicolae M. Străjcu.

o reformă electorală-caricatură, care să ne excludă din parlament, pe naționaliști și pe social-democrați. Critică apoi cu argumente puternice proiectul, care nu e decât suspendarea și suprimarea libertății cuvântului, — numai numirea de clotură n'are. Nu primește proiectul lui Nagy Emil și roagă camera să i-a dela ordinea zilei chestia revizuirii.

La sfârșitul ședinței dep. *Hencz* a interpellat pe ministrul *Andrassy* asupra demonstrațiilor socialistilor de Vineri seara adresându-i următoarele întrebări:

Are cunoștință domnul ministru de interne de demonstrația sângeroasă de pe străzile capitalei din ziua de 13 Martie 1908? Știe domnia sa că această demonstrație a fost pregătită și condusă de sindicatele muncitorești? Nu crede că astfel de demonstrații n'ar trebui să se poată repeta și că se impun energice măsuri contra sindicatelor? Ce măsuri are de gând domnul ministru de interne să ia spre a evita pe viitor asemenea demonstrații pentru ca liniștea să potă domni în capitală?

Contele *Andrassy*, a răspuns, că are cunoștință de demonstrația sângeroasă și că este adevărat faptul că ea a fost organizată de sindicatele lucrătorilor. Să nu se creadă însă că prin focuri de revolver va putea fi intimidată și că prin aceasta l'ar putea face să și schimbe hotărârile sau să influențeze asupra parlamentului. Am convingerea, zice *Andrassy*, că partidul social-democrat trebuie să fie reprezentat în parlament, cu toate că alții sunt de altă părere. Cred însă că aceste excese vor avea un efect desastroos pentru cei ce le-au organizat. Dacă asemenea acte se vor repeta, mă voi vedea stă să disolv sindicatele.

Incompatibilitatea și nepotismul la bănci.

Citim în „*Revista Economică*“ dela 15 Martie:

Un acționar al „*Racoșanei*“ din *Seica-Mare*, raportând în „*Gazeta Transilvaniei*“ cursul adunării generale, care s'a ținut în 22 Februarie a. c., are unele nedumeriri relativ la alegerea direcțiunii și la urcarea salariilor funcționarilor institutului, și cere deslușiri dela „*factorii binevoitori ai institutelor noastre*“, mai cu seamă dela „*Solidaritatea*“, la întrebările:

1. A fost corect că s'a insistat a se alege în direcțiune dintre 7 membri — 5 oficanți?

2. A fost corect ca direcțiunea astfel compusă să urce salariile funcționarilor?

„*Solidaritatea*“ ca institut ale cărui dispoziții nu pot altera legea comercială nu poate da răspunsul ce l'ar dori acționarul „*Racoșanei*“ pentru că legea comercială este absolut liberală în această privință și nu stătoarește incompatibilitatea între calitatea de membru al direcțiunii și între cea de funcționar al institutului. Decă eu ca președintele ei nici nu mă simt obligat a convoca direcțiunea, ca ea să și spună verdictul în chestiunea sulevată.

Cestiunea însă este foarte ponderoasă și merită ca băncile noastre în interesul solidității lor să se ocupe de ea cu toată seriozitatea, cu atât mai vârtos că — durere — și băncile românești pot înregistra câteva cazuri regretabile, de când cu și fără necesitate, adeseori din interese familiare sau din interesul aspirațiilor la postul de director sa'arizat, se sporesc ca ciupercile și acolo unde nu bănci răvnitoare la dividendă, ci însoțiri *Raiffeisen* ar trebui să se înființeze.

Din aceste motive, eu ca cel mai bătrân și poate și cel mai vechiu între directorii executivi ai băncilor românești, îmi iau voie a-mi da părerea individuală asupra întrebărilor din cestiune.

Vederile mele sunt intrupate în statutele actuale ale „Albinei“ și în praxa observată la acest institut.

În anul 1886 când am devenit directorul executiv al institutului eram membru al direcțiunii.

Nime nu mi-a pus condițiunea ca să renunț la postul de membru al direcțiunii, și în situațiunea de atunci a institutului nici nu putea fi vorba de astfel de condițiuni, dar d. venind funcționar, eu însumi am considerat incompatibil postul de funcționar, care după natura lucrului are să fie controlat în activitatea sa și eventual disciplinat de direcțiune — cu postul de membru al direcțiunii, — și am renunțat la acel post.

Între membrii direcțiunii erau atunci în viață fondatorii *Iacob Bologa*, *Ioan Hannia* și *Ioan Popescu*, incusorigi între sine. Bărbați integri și pentru corectitatea lor pe toate terencele stămați de toată lu-

mea, cu meritele neperitoare pentru înființarea institutului. Până când au fost în viață toate adunările generale i-au reales cu în-sufletire.

După moartea lor însă, direcțiunea s'a premenit astfel, că deja între membrii direcțiunii nu mai sunt nici înrudiți, nici înscrisi între sine. Ba nu sunt nici chiar între membrii direcțiunii și între membrii comitetului de supraveghiere, cari ca mandatarii acționarilor au datoria să controleze și activitatea direcțiunii, din care motiv d-l arhimandrit Dr. Ilarion Pușcariu, chiar în luna trecută a renunțat la postul său de membru al comitetului de supraveghiere, îndată ce s'a ales prin direcțiune fratele d-sale, domnul Iosif Pușcariu, membru în direcțiune.

Membrii direcțiunii nu au voie a mijloci împrumuturi dela institut.

Nici membrii direcțiunii, nici ai comitetului de supraveghiere, nici funcționarii institutului nu se pot bucura de credit personal până când sunt în serviciul institutului (§. 60 din statute).

Oficialii institutului nu sunt înrudiți nici între sine, nici cu membrii direcțiunii.

Directorul executiv este referentul tuturor obiectelor supuse deliberării direcțiunii, afară de cele privitoare la persoana sa, dar firește nefiind membru al direcțiunii, nu are vot deciziv.

Mai mult îl supără precum se vede pe d-l acționar al »Racoțanei« fapta că noua direcțiune constituită în majoritatea sa din oficiali, a urcat salariile oficialilor, va să zică, că oficialii înșiși și-au urcat salariile proprii. Dar pentru curmarea acestui rău nu cere stabilirea incompatibilității între postul de membru în direcțiune și între cel de funcționar al institutului, ci ar voi să modifice numai §-ul din statute, care dreptul de a numi și a salariza pe funcționari îl pune în competența direcțiunii, voind dănsul a rezerva acel drept pentru adunarea generală a acționarilor.

Această medicină ar fi mai rea decât morbul. Pentru că soartea oricărui institut financiar atâră dela hărnicia, diligența și onestitatea funcționarilor săi.

Adunările generale, dela ai căror membri nu se cere altă calificățiune, decât posesiunea a cel puțin unei acții, întruniți odată pe an, nu pot fi mai competenți a aprecia calificățiunea candidatului de funcționar și hărnicia, ce-l învrednicește de un anumit salariu, așa de bine ca direcțiunea, care îl controlează mereu și care având dreptul disciplinar asupra funcționarului, în puterea legii este răspunzătoare și moralicește și materialicește pentru faptele și omisiunile aceluia.

În cazul concret însă, unde 5 din 7 membri ai direcțiunii sunt funcționari, și eu îi dau toată dreptatea acționarului reclamant, pentru că în fapt înșiși funcționarii și-au urcat salariile proprii.

Aceasta și după părerea mea, este un abuz de putere, care micșorează autoritatea direcțiunii în ochii celor ce în interesul institutului doresc să o vadă la înălțimea chemării sale.

Dacă salariile funcționarilor dela »Racoțana« nu mai sunt corăspunzătoare cerințelor timpului, dacă nu sunt în proporție dreaptă cu munca prestată de funcționari, și dacă institutului îi dă mâna ca să nu mai pretindă și jertfe materiale de la funcționarii săi, cum la început sunt nevoite toate instituturile să o facă — atunci funcționarii n'au decât să se mulțumească cu sfera lor de activitate, să înceteze a fi deodată și subordinat și stăpân, să renunțe la postul de membri ai direcțiunii, — și apoi cu drept cuvânt pot cere ameliorarea situațiunii lor materiale.

Știu eu că nepotismul, care deopotrivă are urmări funeste — precum la biserică așa și la bănci — nu se poate deodată curma la toate băncile, pentru că toate sunt întemeiate prin un grup de oameni, între cari sunt mulți înrudiți între sine, ba unele chiar familiare; dezastrelle provocate de acest nex familiar însă, mai vărtos la instituturile străine, de cari aproape zilnic se ocupă publicistica, pot fi motive suficiente pentru băncile române, ca să se nizuiască succesiv a curma și acest rău. Dar pe celalalt, adică, ca să nu tolereze ca aceleași persoane în același timp să fie și funcționari și membri ai direcțiunii institutului — îl pot curma când voesc.

Acestea sunt vederile mele cu privire la chestiunile slevate de un acționar al »Racoțanei«.

Rog pe »Gazeta Transilvaniei« ca, — dacă nu o supără,* — spre a satisface dorinței reclamantului, să binevoiască a reproduce acest articol.

Parteniu Cosma,

directorul executiv al »Albinei«.

* Da de ce să-o supere? — R. e. d.

ȘTIRILE ZILEI.

— 3 Martie v.

Conferența d-lui Andreiu Bârșanu. Ieri Duminecă a ținut dl Andreiu Bârșanu președintele despărțământului Brașov al Asociațiunii, o conferință publică anunțată deja în »Gazeta«. Sala gimnaziului era arhiplină de un public ales din toate branșele societății brașovene — afară doar de poporul de rând din Schei, cure a fost prea puțin r prezentat. Dl Bârșanu în intervale de două ore cu verva-i cunoșcută ne-a dat o plăcută și instructivă s-rată. Ca punct d- mănecare a reluat importanța conferințelor, a s ratelor și sezătorilor i terare ca factori culturali în ziua de astăzi, când reclamă timpul în mod imperativ, lățirea cunoștințelor și a științelor în masele ori căru popor, care voiesc să trăiască ținând socot-ală de mersul repede al progresului pe toate terenle vieții. Apoi intrând în medias res ne poartă prin fașele istorice ale orașului Brașov, însă-tând cu deosebire asupra așezării Românilor din Schei. Din primele începuturi, despre care s'a putut afla până azi documente istorice, cercetate de răposatul academician și cel mai erudit istoric român Petriceicu Hajdeu, și neobositul istoric și scruta-tor din zilele noastre dl N. Iorga și alții. Trecând în revistă dezvoltarea neamului românesc în Brașov, în comparație cu conlocuitorii de altă seminție a Brașovului, se oprește la epocile culturale ale Românilor din Brașov, ca știința de carte, comerțul, industria, agricultura, și încheie între emta conferință, punând în relief pe factorii principali ai întemeierii institutului nostru central dedicat literis et virtuti. Aș-ptăm ca această lucrare de mare și permanență valoare a distinsului profesor, să se dea publicității, spre a pătrunde cât de larg în toate părțile societății din Brașov, din jur și pe ori unde trăiește elementul românesc cercat de vitrega și neîndurata ursită. Ne asociăm din toată inima la apelu d-lui Bârșanu, de unire și armonică înțelegere a tuturor Românilor din Brașov, când diferentele de vederi, să nu zicem și interese egoistice, sunt un păcat de leșă națiune în aceste timpuri foarte grele și măstere!

Cinci procese într'o zi. Cetim în »Lupta« de ieri: împotriva ziarelor noastre »Lupta« și »Poporul Român« s'a pornit o goană, de care n'a mai avut parte ziar românesc. Cu ziua de ieri, numărul proceselor ziarului »Lupta« a ajuns la 13, numărul proceselor ziarului »Poporul Român« — la 4. Eri, în trei rânduri ni-a făcut vizita trimisul procuraturii, înmânând redactorului nostru citații în cinci procese nouă, trei pornite împotriva »Poporului Român«, două împotriva »Luptei«. Dimineața am fost fost avizați că s'a înprocestat articolul »Hlinka« din numărul 47 al »Pop. Rom.«; la amiazi ni s'a adus la cunoștință că s'a mai înprocestat articolul »Un catechism«, apărut tot în »P. Rom.«, numărul 52, iar seara ni-a revocat în memorie existența procuraturii procesul pornit împotriva »Pop. Rom.« pentru articolul »Apăsarea maghiarilor« din numărul 41. Împotriva »Luptei« s'au pornit eri două procese: unul pentru articolul »Hlinka către popor« din numărul 244 și al doilea pentru articolul »L'oppression magyare« din numărul 211. Dintre articolele incriminate unul măcar nu e original. »Hlinka către popor« e traducerea scrisorii lui Hlinka publicate în »Ludove Noviny«; — »L'oppression magyare« e traducerea unui articol publicat în »Courrier Européen«, la 11 Octomvrie, de Björnstjerne Björnson, iar »Catechismul« e un extract dintr'o broșură apărută la Viena.

Operele Carmen Sylvei au fost deja editate în toate țările și în toate limbile. Acum Maj. Sa Regina s'a gândit să-și revindică toate drepturile sale de autor în profitul fondului »Vatrei luminoase«. De aceea Maj. Sa a dat zilele acestea avocatului Mandy din București o procură generală de următorul cuprins: »Elisabeta, regina României, având reședința sa în București, însărcinează pe d-l advocat G. A. Mandy cu revindicarea drepturilor de autor al »Carmen Sylvei«. Se prevede că d-l Mandy va avea mult de lucru, fiindcă operele Reginei s'au editat de mulți ani și că astăzi nu e librărie, publicațiune mai mare sau jurnal, care să nu vrea să publice ceva din scrierile celebrei »Carmen Sylva«.

Condamnarea unui socialist. Curtea cu jurați din Budapesta a condamnat pe calfa de măsar Iosif Varro pentru un articol »agitatoric« scris în ziarul »Nepszava« la un an închisoare de stat și 1200 coroane amendă.

Chestiunea Teatrului Național din București. În ședința de Vineri a camerei a fost din nou la ordinea zilei chestiunea teatrului național. D-l N. Iorga a întrebat, față de interviul publicat în »Ordinea« de d-l Davila, pe d-l ministru al instrucțiunii publice, dacă are cunoștință că d-l director al Teatrului Național nu ține seamă de desbaterile și declarațiunile făcute de d-sa într'o ședință trecută. Acel interviu este un act de nesupunere față de d-l ministru și de lipsă de respect față de cameră. Dep. Iorga a depus o moțiune semnată de 7 deputați, în care ministrul instrucțiunii publice este rugat a lua măsuri în potriua directorului teatrelor.

O știre mai nouă anunță că d-l Al. Davila a fost desărcinat de funcțiunea de director general al teatrelor. În locul d-sale a fost numit d-l Pomilun Eliade profesor universitar și deputat.

Duma și jubileul lui Tolstoi. Toate partidele din Dumă, afară de extrema dreaptă, au hotărât să depuie un proiect, prin care statul să se asocieze la sărbătorirea lui Tolstoi. Se va propune înființarea unei universități la Iasnaia-Poliana. Se crede, că cu ocazia jubileului sinodal va reveni asupra escomunicării lui Tolstoi.

Din protonopiatele gr. or. Sinodul protopresbiteral din Oradea-mare s'a ținut la 21 Faur (5 Martie). Din rapoarte reies următoarele date: Concubințele s'au sporit din anul 1907 cu 81, total fac 444. S'au cununat 373, mai mult cu 92 decât în 1907 în afacerea sporirii salariilor învățătoarești, deoarece numai la Oradea-mare s'au satisfăcut dispozițiile legii, s'a decis a se întreveni la sate de preoți și laici, pentru a convinge poporul, să contribuiască la sporirea salariilor învățătoarești.

În tractul Chișineu 11 comune cu 23 școli au asigurat minimalul salarii învățătoresc pretins de legea nouă școlară.

Prelegeri publice. Conferințe literare a hotărât să țină și despărțământul Bistrița al »Asociațiunii« în Duminecele postului mare în Bistrița pentru publicul inteligent. Localitatea va fi sala cea mică dela »Gewerbeverein«, la orele 5 d. a. Prima conferință va fi în Dumineca viitoare.

Prelegeri economice va ținea în Dumineca a V-a a postulul mare despărțământul Bistrița al »Asociațiunii« în vr'o 20 comune de pe teritoriul despărțământului.

Lupta contra tuberculozei. Medicul și profesorul universitar dl Petrini-Galați, unul dintre întemeietorii sanatorului dela Filaret, a ținut la liceul Lazăr din București, o foarte interesantă conferință asupra crâncenii boale de tuberculoză. Conferințiarul a arătat cum s'a descoperit microbul tuberculozei și spune că deși rezistent, acest microb e distrus de raze solare; de aceea e bine să lăsam ca soarele să pătrundă cât mai mult în locuințele noastre. Un oficios în flegmele ce expectorează are 7 miliarde de microbi; iar ca cineva să se îmbolnăvească de tuberculoză e destul să se introducă în plămâni 90 de microbi. Descrie apoi discuția între diferiți savanți, dintre cari unii susțin că ftizia se capătă prin inspirația microbilor preveniți din uscarea sputeleor tuberculoșilor; iar alții că numai prin înghițirea lor. Dr. Petrini mai spune, că alcoolicii, sifiliticii și diabeticii prezintă un teren propriu pentru tuberculoză și adăogă că în România sunt 40—50 oficoși la 10000 de oameni, pe când Anglia are 4, iar Germania 8.

Accident de automobil. Din Torino se anunță, că Vineri pe la miezul nopței un automobil s'a ciocnit cu un tramvai cu aburi, peste podul d'usupra liniei ferate; tramvaiul a fost răsturnat și aruncat în jos pe calea ferată dela Torino la Milan. Patru domni și trei doamne au murit; patru călători și o doamnă sunt grav răniți. Se cunoaște numele a trei dintre oamenii morți: ei sunt frații Castagnini și d. Ramon del Sol; celelalte victime sunt necunoscute.

Mișcarea teroristă din Rusia. De când cu condamnarea terorștilor judecați în procesul dela 20 Februarie, în toată Rusia se semnaleză o puternică mișcare revoluționară. Numărul atentatelor contra oamenilor regimului crește pe fiecare zi. Ministerul de interne primește zilnic rapoarte, prin cari se anunță zeci de atentate, isbutite sau nu, săvârșite de o întinsă organizație teroristă. Astfel zilele acestea s'au semnalat următoarele atentate: La Tiflis au fost omorâți trei poliști; la Budisef a fost omorât șeful poliției Kar-tamiscef; la Novo-Selința au fost uciși patru funcționari ai poliției; la Kiev a fost aruncată o bombă contra unui jandarm. Evenimente săngeroase s'au petrecut la Ucherson. În centrul orașului mai mulți

revoluționari au împușcat 3 jandarmi și 4 ofițeri de poliție. Dintre revoluționari a fost prins numai unul, un altul a fost omorât iar ceilalți au dispărut. La Vorouze uniunea țara. Iior revoluționari a atacat poliția. Armata intervenind a împușcat 10 țărani și a rănit greu pe alți 12. Se anunță mari răscoale țărănești.

Două groaznice nenorociri. Din Bruxelles se anunță: Sâmbătă s'au întâmplat aici 2 nenorociri groaznice. Una din aceste nenorociri s'a întâmplat la circul regal, unde se făcea o producție de forță. Doi atleți culcați la pământ susțin au pe picioare un pod puternic, pe care trece un automobil de 24 cai putere cu 5 persoane. Trei seri la rând producția a reușit. Sâmbătă însă șoferul simțind că puntea se clătina, dădu viteza automobilului, care făcu o distanță aproape în aer. În clipa următoare puntea se p'ăbuși și cei doi atleți fură grav răniți. Cealaltă nenorocire s'a întâmplat într'o fabrică de fonii. Un lucrător în etate de 70 de ani se plecă sub mașini și roata îi smulse capul pe care îl aruncă în tavan de unde căzând din nou în mașină fu sfărâmat în bucăți. Ceilalți lucrători observară abia târziu cele întâmplate.

Varietăți.

Într'un studiu intitulat »Musica și urechea«, scriitorul L. Daniau se ocupă de opera lui Wagner și de rolul pe care acest mare artist l'a avut în progresul artei muzicale.

...Și găsește că Wagner, acest colos al dramei și al simfoniei a oprit pentru multă vreme pe loc progresul artei muzicale. Si anume pentru-că în operele lui a ținut prea puțin seamă de melodie, căutând să pună șimțire și gândire cât mai multă. Dar urechea, deși poate să audă mai multe cântece deodată, nu poate însă să asculte decât unul singur.

Multe idei amestecate confuz, unele interesante, dar nici-odată banale — așa se exprimă autorul acestui studiu despre opera lui Wagner.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 16 Martie. Serbarea zilei de 15 Martie a decurs aici în liniște. Numai în fața casinei naționale au avut loc demonstrațiuni. Socialiștii au erupt în strigăte de »Jos amăgitorii poporului! S'a tras o pușcătură de revolver. Poliția a restabilit ordinea.

Budapesta, 16 Martie. Amenințarea făcută în cameră de ministrul de interne, contele Andrassy, că în caz de noi demonstrațiuni de stradă organizate și conduse de sindicatele muncitorimii va disolva aceste sindicate a produs o mare indignare în rândurile social-democraților. Socialiștii sunt hotărâți să repete demonstrațiile, iar dacă contele Andrassy va disolva sindicatele, atunci furia poporului nu va cunoaște margini și guvernul nu va mai putea sta la putere.

Barcelona, 16 Martie. Eri a făcut explozie din nou o bombă în piața »Iosif«. Câțiva trecători au fost uciși și răniți.

Bibliografie.

M. Sadoveanu »Vremuri de Bejemie« 2 cor.

Guy de Maupassant »Povestiri alese« traduse de M. Sadoveanu. 2 cor.

Oclavian Goga »Poezii«. 1 cor.

Zaharie Bârșan »Poesii« 1 cor. 50.

Sandu (Aldea) »Cărticea Plugarului« — 50 bani.

Ioan Adam: »Năzuință« povestiri și »Pe lângă vată«, pilde și glume țărănești. Ambele à 1,50 cor.

A apărut »Legenda Funigiilor«, poem dramatic în trei acte de St. O. Iosif și D. Anghel. Prețul 1 Leu.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor respons.: Victor Branicea.

KALOGEN
BRÁZAY SÓSBORSZESZ
FOGKRÉM ÉS SZÁJVIZ

Reuniunea de păstrare și împrumut:

„BRAȘOVEANA“ în Brașov

primește depuneri spre fructificare în următoarele condițiuni:

1. Pentru depuneri până la 1000.— cor. dă 5% interese;
  2. " " " " 2000.— " " 5 1/4% "
  3. " " peste " 2000.— " " 5 1/2% "
- plătind și darea.

(69,6—10)

DIRECȚIUNEA.

„Familia Română“

apare în fie-care săptămână în 16 pagini cu conținut ales și variat și cu multe ilustrații.

ABONAMENTUL

costă numai 10 cor. pe an în Austro-Ungaria, 12 Lei în România.

REDAȚIA și ADMINISTRAȚIA: Budapesta V. Strada Csáky 23.

(4—5.)

»Romana«

este titlul broșurei, care a apărut în editura tipografiei A. Mureșianu, cu descrierea și explicația dansului nostru de salon.

„Romana“ dans de colônă în 5 figuri. Descrișă și explicată împreună cu muzica ei, după compunerea ei originală. Cu-o introducere („în loc de prefață“), de Tunarul din Dumbrău, Popa. — Tipografia Aurel Mureșianu, Brașov 1903.

Broșura este în quart mare, hârtie fină și tipar elegant, cu adăul unei côle de note (muzica „Romanei“ cu explicații) și costă numai 2 cor. 50 bani (plus 5 bani porto-postal) pentru România 3 lei.

„Romana“ se poate procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

Succes ne mai pomenit! Tuburi de cigarete „Antinicotin“ în cutii de țigarete.

Vite nobilitate

liferează cu garanție, asortiment bogat de tot soiul, firmă de mulți ani recunoscută ca prima și foarte solidă:

Prima Pepinerie cu vite nobilitate de pe Târnava.

Proprietar, FR. CASPARI, Mediaș (Ardeal).

Cereți Catalogul prețurilor! Catalogul conține scrisori de recunoștință din toate părțile țerei. Fiecare proprietar de vii se poate convinge, înainte de a comanda de soliditatea firmei adresându-se verbal sau în scris la vreo persoană cunoscută.

[9012,42—47.]

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“ se pot face ori și când pe timp mai îndelungat sau lunar.

Din cauza desfacerei totale a proviziunilor noastre din

ȘCOALELE DE POMI

FRIEDRICH GASPARI Co., în Mediaș (Ardeal) oferim cu prețuri scăzute toate articolele din școalele noastre de pomi ca: **văratici, ernatici, tufe de smeură, fragi, diferiți mărăcini pentru garduri. Coriferi, trandafiri etc.**

Catalog cu prețuri la cerere se trimite gratis.

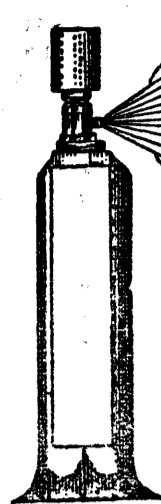
STABILIMENTUL DE ACID CARBONIC

a lui MUSCHONG din Baia Buziaș

— modern instalat — atară de Kartel liferează prompt ori ce cantitate de

ACID CARBONIC natural, chemic foarte curat, fluid

din izvoare-le cu acid carbonic din Băile de la Buziaș recomandate în toată lumea pentru fabricarea de apă gazoasă, carbonatelor, și alte scopuri industriale.

Să nu se schimbe cu acid carbonic preparat artificial și puțin sporit. Serviciu demn de încredere și conștient. **Apă minerala și apă vindecătoare**

în sticle de 1/4 și 1/2 lit-e. Cu succes miraculos la suferințe de inimă, rinichi și băgică. **Apă de masă de rangul întâiu!!** Informații se dau cu plăcere din partea **Mu-chong's Kohlenäure-Werke und Mineralwasser-Versand** în Buziasfürdő.

Adresa telegramelor: **MUSCHONG BUZIASFÜRDÖ.** Inter. Telef. 18. Se caută reprezentanți locali abili.

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Târgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provădit cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a pute eșecuta **ORICE comande** cu promptitudine și acurateță, precum:

- IMPRIMATE ARTISTICE în aur, argint și culori.
- CĂRȚI DE ȘCIINȚĂ, LITERATURĂ ȘI DIDACTICE
- STATUTE.
- FOI PERIODICE.
- BILETE DE VISITĂ DIFERITE FORMATE.
- PROGRAME ELEGANTE.
- BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN CULORI.
- ANUNȚURĂ.

- REGISTRE și IMPRIMATE pentru toate speciile de servicii.
- BILANȚURĂ.
- Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori.
- Coverte, în lotă mărimă.
- TARIFE COMERCIALE, INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.
- PREȚURI-CURENTE și DIVERSE
- BILETE DE ÎNFORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biroul tipografiei, Brașov Târgul Inului Nr. 30, în etajul, înderpt în curte. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul a 10 fliori se vinde la zaraful Dumitru Pop, la tutungeria, de pe parcul Rudolf și la Eremias Nepoții.

Canalisații la case și instalații de Closete

precum și

canaluri de Cement, Revision, cu coperemânt de fier, cu garanție că nu îngheață la asuprăși și a plăti în rate Firma de instalații

ALFRED WIDMANN, Strada Castelului, 51.

Telefon Nr. 326.